

TOEPASSING.

1. Dat de zaligheid geen lichte zaak is, zooals ze wel geacht wordt. Dit betuigt onze Heere Christus zelf, Matth. 7 : 14: „Eng is de poort en nauw is de weg, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er die hem vinden.” De poort der bekeering is een zeer enge poort, en evenwel moet een ieder, die eeuwig zalig wil worden, door deze enge poort ingaan, want de zaligheid is anders onmogelijk: „tenzij iemand wedergeboren is, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien,” Joh. 3 : 3. Niet dat deze poort ten opzichte van zichzelf nauw is; neen, want de bekeerende genade is vrij, de poort der genade is altijd open; in de aanbieding van de Evangelische genade wordt niemand uitgesloten, tenzij dat hij zichzelf uitsluit. Christus zegt niet: zoo zulken of zulken tot Mij willen komen, Ik zal ze geenszins uitwerpen; maar, *al wie* tot Mij komt, (hij is dan wie hij is, zoo hij maar een hart heeft om zich met Mij te verbinden) Ik zal hem geenszins uitwerpen. Hij zegt niet: als deze of die mensch wil, hier is water des levens voor hem; maar die wil, neme het water des levens om niet. Christus misgunt niemand de genade; hoewel de zaligheid zeer duur verkregen is, evenwel wordt ze ons vrijelijk aangeboden, Matth. 22 : 3, 5; Hand. 13 : 46; Joh. 6 : 37; Openb. 22 : 17.

Zoodat de poort, die ten leven leidt, niet nauw is van Christus' zijde, of ten opzichte van zichzelf, maar ze is nauw ten opzichte van ons, wegens onze begeerten en verdorvenheden, die den ingang bezwaard maken. Een oog van een naald is groot genoeg voor een draad, maar is te nauw voor een kabel; of het oog van de naald moet verwijd worden, of de kabel moet ontstrengeld worden, anders is de doorgang onmogelijk. Zoo is het in deze zaak, de poort der bekeering heeft een zeer nauwen doorgang voor een vleeschelijk verdorven zondaar, om er door in te gaan; de ziel kan er nooit door komen met beminde en ondertrouwde zonden; derhalve

moet de zondaar van iedere begeerte losgemaakt worden, hij moet de liefde tot alle zonden ter zijde leggen, of hij kan nimmer door deze poort ingaan, want dezelve is nauw. En als hij deze nauwe poort door is, dan komt hij in een nauwen weg om in te wandelen; zoo zegt onze Zaligmaker: nauw is de weg, die ten leven leidt; en welke weg is dit anders dan de weg van heiligmaking? Want zonder heiligmaking zal niemand den Heere zien, Hebr. 12 : 14.

Deze weg der heiligmaking nu, is een zeer nauwe weg; want hij ligt over den hals van iedere begeerte en in het oefenen van alle genaden, onderwerpende de eene en bevorderende de andere; dagelijks stervende, en nochtans dagelijks levende, stervende der zonde en levende Gode, dit is de weg der heiligmaking. En ach, hoe weinigen zijn er die in dezen weg wandelen! Op den breeden weg zijn veel reizigers, maar deze nauwe weg is gelijk de wegen Kanaäns, ten tijde van Samgar, waarvan gezegd wordt, Richt. 5 : 6: „In de dagen van Samgar, den zoon van Anath, hielden de wegen op, en die op paden wandelden, gingen kromme wegen.” De weg der heiligheid is bij de meeste menschen een stille weg; daarom zegt de profeet, Jes. 35 : 8, 9: En aldaar zal eene verhevene baan, en een weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd worden; de onreine zal daar niet doorgaan; geen leeuw noch verscheurend gedierte zal daarop komen; maar de verlost en zullen daarop wandelen. De onreinen, de leeuw en het verscheurend gedierte zijn in de kromme wegen, geen anderen dan de verlost des Heeren wandelen in de wegen des Heeren.

Het is dan geen wonder, dat onze Heere Christus zegt van het leven: weinigen zijn er, die het vinden, daar de poort eng en de weg nauw is, die daar henen leidt. Velen geven voor, dat zij wandelen in den nauwen weg, maar zij zijn nooit door de enge poort ingegaan, en velen geven voor, dat ze door de enge poort ingegaan zijn, maar zij wandelen niet in den nauwen weg. Het is een zeer gewone zaak voor een mensch, te vergaan op de misvatting van zijn weg; te gaan op de treden, die de hel vasthouden, en nog te hopen, dat men den hemel in 't eind zal vinden. Die twintigerlei soort van menschen, daar te voren van gewaagd is, loopen naar hun verderf

en nochtans verkiezen velen hunnen weg en wandelen daarin als in den weg der zaligheid. Gelijk vele spotters en openbare zondaren vergaan, door den weg des doods te volgen, zoo gaan vele uiterlijke belijders verloren door misvatting omtrent den weg des levens; hetgeen blijkt uit het zeggen van den Heere Christus: weinigen zijn er, die dezelve vinden; welke woorden wel duidelijk in zich sluiten, hetgeen Hij uitdrukt in Luk. 13 : 24, namelijk: dat velen het zoeken, velen zoeken in te gaan en zij kunnen niet; velen loopen sterk, evenwel niet zoo, dat ze het verkrijgen; velen bieden wel naar de kostelijke parel, en zij krijgen ze niet. De hel is met gemak te bekomen, maar het Koninkrijk der Hemelen lijdt geweld, Matth. 11 : 12.

2. Indien iemand zoo ver kan gaan in den weg naar den hemel, en nochtans omkomen, wat zal dan het einde zijn van hen, die het niet eens zoo ver brengen? Zoo hij, die bijna een Christen is, zal verloren gaan, wat zal dan van dien worden, die in 't geheel geen Christen is? Zoo hij, die Christus aanneemt en belijdt, en veel zonden om Christus verlaat, niet-tegenstaande dit alles verdoemd kan wezen, wat zal dan iemands oordeel wezen, die Christus geheel verwerpt, die weigert van zijne zonden te scheiden, die niet een lust, een vloek voor Christus zal verminderen, ja, die den hoogen Naam van Christus in het openbaar lastert? Zoo hij, die maar uitwendig geheiligd is, eeuwig verloren zal gaan, wat zal dan de toestand van dezulken wezen, die geheel onheilig zijn, die niet alleen de plaag van een hard hart van binnen hebben, maar ook pestgezwollen van een onheilig leven van buiten? Zoo de uiterlijke belijder buiten gesloten zal worden, zekerlijk de vuile overspeler, de ongere dronkaard, de valsche zweerder, de schandaleuze Sabbatsschender, de vuilmondige bespotters, en ieder vleeschelijk zondaar veel meer; zoo het *wee* wordt uitgesproken over degenen, die den hemel missen, hoe droeviger *wee* is er dan bereid voor diegenen, die te kort schieten bij hen, welke den hemel niet konden krijgen? Ach! dat God dit tot een ontwakend woord wilde maken voor slaapzieke zondaren, slapende in hunne zonden, zonder de minste vreeze des doods, of schrik van verdoemenis.

Eerste gebruik van onderzoek.

Zijn er velen in de wereld, die bijna en evenwel niet meer dan bijna Christenen zijn, hoe hoog tijd is het dan voor ons, onzen staat te onderzoeken, en op het nauwste de oprechtheid van onze geestelijke conditie na te vorschen; wat ze is? Of ze goed is of niet? Of wij in onze belijdenis van godsdienst gezond en juist zijn of niet? Als de Heere Christus tot Zijne discipelen zeide: „Eén van u zal Mij verraden,” begon een ieder aan zichzelf te denken: „Meester, ben ik het? Meester, ben ik het?” Zoo behoorden wij te doen, wanneer de Heere ons uit Zijn Woord ontdekt, hoeveel er onder de belijdenis van godsdienst zijn, die maar bijna Christenen zijn; wij moesten op het nauwste ons hart ondervragen: Heere, ben ik het? Is mijn hart ook onoprecht? Ben ik ook maar een bijna-Christen? Ben ik ook een van hen, die ten laatste bedrogen uitkomen? Ben ik ook een huichelaar onder de belijdenis van godsdienst? Heb ik ook de gedaante der Godzaligheid zonder kracht?

Er zijn twee vragen van zeer groot gewicht, die een iegelijk van ons dikwijls zichzelf moet voorstellen:

Wat ben ik?

Waar ben ik?

1. Wat ben ik? Ben ik een kind Gods of niet? Ben ik oprecht in mijnen godsdienst, of ben ik maar een huichelaar onder een godsdienst?

2. Waar ben ik? Ben ik nog in een staat van natuur, of ben ik in den staat der genade? Ben ik nog in den ouden wortel, in den ouden Adam, of ben ik in den wortel Christus Jezus? Ben ik in 't verbond der werken, dat alleen toorn en dood bedient? Of ben ik in 't verbond der genade, dat het leven en vrede bedient?

Inderdaad, dit is het eerste, waarop een mensch zien moet; er moet een verandering van staat wezen, voordat er een verandering van het hart kan zijn; wij moeten komen onder een verandering van 't Verbond, eer wij kunnen zijn onder een verandering van conditie: want het nieuwe hart en de nieuwe geest zijn in het Nieuwe Verbond beloofd, Ezech. 36 : 26, in

het Oude wordt geen woord daarvan gehoord, nu, een mensch moet eerst onder het Nieuwe Verbond zijn, eer hij de beloofde zegeningen in het Nieuwe Verbond kan ontvangen; hij moet in een nieuwen verbondsstaat zijn, eer hij kan ontvangen een nieuw verbonds-hart. Zonder dit Verbond wordt er geen genade, geen vergeving, geen verandering en geen bekeering vergund. Dit moest dan ons eerste onderzoek zijn; want als wij niet weten, waar wij zijn, kunnen wij niet weten wat wij zijn; en zoo wij niet weten, wat wij zijn, kunnen wij niet weten, wat wij moeten zijn, namelijk geheele Christenen. Ik bid u, laat mij dan toe, dat ik u, die belijders zijt, dezen plicht opdring. Toets uw eigen harte, onderzoekt uzelfen, of gij in het geloof zijt, beproeft uzelfen, 2 Cor. 13 : 5. Waartoe gij genoodzaakt zijt om de volgende redenen:

1. Omdat velen rusten in een kennis van Godzaligheid en uitwendige vertooning van godsdienst, en nochtans blijven in hun natuurlijken staat; velen zijn hoorders des Woords en geen daders deszelfen; en zoo bedriegen zij zichzelf, Jak. 1 : 22. Sommigen zijn noch hoorders noch daders, dit zijn profane zondaars. Sommigen zijn hoorders en daders, dit zijn ware geloovigen. Sommigen hooren, maar zij doen niet, dit zijn geveinsde belijders. Die de ordonnantiën veracht, kan geen goed Christen zijn; nochtans kan iemand dezelve waarnemen en belijden en toch geen goed Christen wezen. Wie zal zich verlaten op een belijdenis, die ziet, hoe een Judas (al was hij een discipel, een apostel, een prediker des Evangelies en een, die duivelen uitwerpt) ook zelf uitgeworpen wordt? Want die is niet een Jood, die het in het openbaar is; noch die is de besnijdenis, die het in het openbaar in het vleesch is: maar die is een Jood, die het in het verborgen is, en de besnijdenis des harten, in den geest, niet in de letter, is de besnijdenis, wiens lof niet is uit de menschen, maar uit God, Rom. 2 : 28, 29.

2. Omdat de dwalingen, die in het begin geschieden, zeer gevaarlijk zijn, als het voornaamste, het fundamenteele werk niet deugt; als de grond in het hart niet goed gelegd is, raakt heel onze volgende belijdenis te niet. Een huis, dat op het zand gebouwd is, hoewel het een tijd lang staan kan,

nochtans, wanneer de slagregens vallen, de waterstroomen komen, en tegen hetzelfde huis aanslaan, zoo is zijn val groot, Matth. 7 : 26, 27.

3. Omdat onze zielen in dezen staat lichtelijk verleid kunnen worden. Er zijn vele dingen, die de genade zeer nabij komen, en nochtans geen genade zijn; nu, de gelijkheid en de overeenkomst der dingen zijn het, die ons verleiden en maken, dat het eene aangezien wordt voor het andere. Velen beschouwen gaven als genaden; algemeene kennis als zaligmakende kennis, terwijl een mensch groote gaven en geen genade kan hebben; groote kennis en nochtans niet kennen Jezus Christus. Sommigen nemen het algemeen geloof voor het zaligmakende, terwijl een mensch al de waarheden des Evangelies kan gelooven, al de beloften, al de bedreigingen en al de artikelen des geloofs voor waarachtig kan houden en toch verloren gaan, uit gebrek aan het zaligmakend geloof. Sommigen nemen burgerlijkheid en wederhoudende genade voor Godzaligheid en vernieuwende genade; terwijl het algemeen is van zonde wederhouden te worden en nochtans het hart in 't geheel niet vernieuwd te hebben. Sommigen worden bedrogen door een half werk, nemende overtuiging voor bekeering en verbetering voor wedergeboorte. Wij hebben vele, meerminchristenen: De vrouw, zoo zegt een Latijnsch dichter, over de zeemeermin, van boven schoon, eindigt in een visch. Of zij zijn als Nebukadnezars beeld, het hoofd van goud en de voeten van leem. De duivel bedriegt vele menschen, stellende een deel voor het geheel; gedeeltelijke gehoorzaamheid, aan eenige geboden, voor een algemeene gehoorzaamheid aan alle. On-eindig zijn de bedriegerijen, waarmee de Satan de ziele verleidt, uit gebrek aan deze zelfonderzoeking. Het is derhalve noodzakelijk, dat wij onzen staat zoeken te kennen, opdat wij deze schaduw niet nemen voor het wezen.

4. Omdat de Satan den een of anderen tijd ons zal beproeven. Hij zal ons wannen en ziften, tot den bodem toe, Luk. 22 : 31. En indien wij nu rusten in een ongegrond vertrouwen, het zal dan eindigen in een troostelooze wanhoop. Neen, God zelve zal onderzoeken en doorzoeken in den dag des oordeels bijzonder dengene, die nimmer zijn eigen hart onderzocht.

5. Hoe iemands staat ook is, hetzij hij geheel een Christen is of niet, hetzij zijn gronden goed zijn of niet, nochtans is het goed zijn eigen hart te onderzoeken, Gal. 6 : 4. Bevindt hij zijn harte goed, zijn gronden gezond en oprecht, zoo heeft hij reden om zich te verheugen. Bevindt hij zijn hart verdorven, zijn gronden valsch en niet oprecht, deze ontdekking moet hem naar vernieuwing doen trachten.

Gevoelt iemand zich niet wel, hij kan intijds om een dokter zenden; maar welk een hartzeer is het, een kwaad niet te kennen, voordat er geen genezen meer aan is! Een genadeloos mensch te zijn en hetzelfde niet te kunnen zien, voordat het te laat is; zichzelf een Christen te wanen, wanneer men het niet is en te meenen op den rechten weg naar den hemel te zijn, terwijl men op den open weg naar de hel is en dit niet te weten, voordat het doodsbed of de oordeelsdag dit vertrouwen omverwerpt; dit is de allergrootste ellende.

Dit zijn de redenen, waarom ik op dezen noodigen plicht van zelfonderzoek aandring. O dat God ons in het uitvoeren van dezen plicht Zijne hulpe wilde geven.

Gij zult zeggen: maar hoe zal ik weten, of ik bijna of geheel een Christen ben? Als iemand zoo ver kan komen, en nochtans niets daarbij vorderen, hoe zal ik weten, wanneer mijn grond goed is, en dat ik inderdaad een Christen ben?

Ik antwoord. 1. De geheele Christen neemt Christus aan en sluit een verbond met Hem op evangelische voorwaarden. Oprechte vereeniging maakt een waar Christen. Velen sluiten een verbond met Christus, doch het is op hun eigen voorwaarden. Zij nemen Hem aan, maar niet zoo als God Hem voordraagt. De voorwaarden, waarop God in het Evangelie Christus aanbiedt, zijn, dat wij een gebroken Christus aannemen met een gebroken hart, en nochtans een geheelen Christus, met een geheel hart.

Een gebroken Christus, met een gebroken hart, als een getuige van onze ootmoedigheid; een geheelen Christus met een geheel hart, als een getuige van onze oprechtheid. Een gebroken Christus ziet op Zijn lijden voor de zonde; een gebroken hart toont ons gevoel van de zonde; een geheele Christus sluit al Zijne ambten en bedieningen in; een geheel

harte sluit al onze krachten en vermogens in, Christus is Profeet, Priester en Koning, en alles als Middelaar; zonder een van deze bedieningen kan het werk der zaligheid niet worden uitgevoerd. Als Priester verlost Hij ons, als Profeet onderwijst Hij ons, als Koning heiligt en behoudt Hij ons. Daarom zegt de apostel: Hij is ons van God geworden tot wijsheid, gerechtigheid, heiligmaking en verlossing. Gerechtigheid en verlossing vloeien van Hem als Priester; wijsheid als Profeet; heiligmaking als Koning.

Velen nu omhelzen Christus als Priester, maar zij nemen Hem niet aan als Koning en Profeet; zij schijnen wel te rusten in Zijne gerechtigheid, maar geen deel te willen hebben in Zijne heiligheid; zij zouden wel door Hem verlost willen wezen, maar zij willen zich niet aan Hem onderwerpen; wel zalig gemaakt worden door Zijn bloed, maar niet geregeerd worden door Zijne macht. Luk. 19 : 27. Velen beminnen de voorrechten van het Evangelie, maar niet de plichten van het Evangelie: en dezen zijn maar bijna-christenen, niettegenstaande hun verbintenis met Christus; want het is op hun eigen en niet op Gods conditiën. De ambten van Christus mogen onderscheiden zijn, maar zij kunnen niet gedeeld worden.

Maar een waar Christen neemt Christus aan in al Zijne ambten; hij rust op Hem niet alleen als Jezus, maar als Heere Jezus; hij zegt met Thomas: mijn Heere en mijn God, Joh. 20 : 28. Hij gelooft niet alleen in de verdiensten van Zijn dood, maar hij voegt zich naar de manier van Zijn leven; gelijk hij gelooft in Hem, zoo leeft hij naar Hem, hij neemt Hem voor zijne wijsheid, zoowel als voor zijn gerechtigheid; en voor zijne heiligmaking zoowel als voor zijne verlossing.

2. De geheele Christen heeft het volle werk der genade en heiligmaking, in zijn hart gewrocht, als een springader van plichten. Wedergeboorte is een geheele verandering; al het oude is voorbijgegaan, en het is alles nieuw geworden, 2 Cor. 5 : 17. Het is een volkomen werk, wat de deelen aangaat, hoewel niet in graden en trappen. Vleeschelijke menschen doen de plichten; maar zij komen voort uit een onheilig hart, en dat betreft alles. Een nieuwe lap laken voegt niet op een oud kleed, want het zou maar een erger scheur

maken, Matth. 9 : 16. Als iemands hart door de genade ten volle vernieuwd is, het gemoed zaligmakend verlicht, de consciëntie geheel overtuigd, de wil waarlijk vernederd en onderdanig, de genegenheden geestelijk opgewekt en geheiligd; en wanneer het gemoed, de wil, de consciëntie en al de genegenheden tezamen komen, om te helpen tot de uitvoering van de gebodene plichten; dan is een mensch geheel een Christen.

3. Die geheel een Christen is, ziet zoowel op de manier als op de stof van zijne plichten. Niet alleen, dat ze gedaan worden, maar ook hoe ze gedaan worden. Hij weet, dat eens Christens voorrechten bestaan in mijne en uwe, maar zijn plichten in wel of kwalijk; en die moeten niet alleen deugden, maar ook ware deugden zijn, gedaan op de rechte wijze. Hier blijft de bijna-christen in gebreke, hij doet dezelfde plichten, die anderen doen, betreffende de zaken, maar hij doet ze niet op dezelfde wijze: terwijl hij de stof der plichten in acht neemt, verzuimt hij de omstandigheden. Als hij bidt, hij weet van geen geloof noch ijver in het gebed, Jak. 5 : 16. Hoort hij, hij neemt den regel niet waar, dien Christus geeft: Ziet dan, hoe gij hoort, Luk. 8 : 18. Indien hij gehoorzaamt, hij let niet op de gestalte van zijn hart in het gehoorzamen, en daarom is alles wat hij doet vruchteloos, Rom. 6 : 17.

4. De geheele Christen wordt door zijn oprechtheid geteekend, in al zijn betrachtungen. Wat iemand ook doet in de plichten van het Evangelie, hij kan zonder oprechtheid geen Christen wezen. Nu, hierin komt de bijna-christen tekort; want ofschoon hij veel doet, veel bidt, veel hoort, in vele gehoorzaamt, nochtans is hij onder dit alles slechts een huichelaar.

5. Die geheel een Christen is, heeft een beantwoording van binnen met de wet van buiten. Er is een zuivere overeenkomst tusschen het Woord van God en den wil van een Christen: zijn hart is (om zoo te spreken) een afschrift van de Wet; dezelfde heiligheid, die geboden wordt in het Woord, is geplant in zijn hart, dezelfde gelijkheid met Christus, die bevolen wordt in het Woord Gods, is door den Geest Gods in de ziel gewrocht; dezelfde gehoorzaamheid, die het Woord van hem vordert, geeft de Heere door Zijn genadigen bijstand hem te volbrengen. Dit is datgene, hetwelk in het

Nieuwe Verbond beloofd wordt: Ik zal Mijne Wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven, Jer. 31 : 33, Hebr. 8 : 8 en 10. Nu, het schrijven van Zijn Wet in ons is niet anders dan het werken van de genade en heiligheid in ons, welke de Wet beveelt en van ons eischt.

In de bedieningen des Ouden Verbonds gaf God Zijn Wetten alleen op steenen tafelen, maar niet in het hart en daarom, hoewel God dezelve maakte, nochtans verbraken zij ze. Maar in de bediening van het Nieuwe Verbond bezorgt God nieuwe tafelen, niet van steen, maar vleeschen tafelen des harten, en schrijft in deze Zijne Wetten, opdat er zoude zijn een wet van binnen, die beantwoordt aan de wet van buiten, 2 Cor. 3 : 3. En deze wet heeft ieder waar Christen in zich, zoodat hij naar de mate, die hem gegeven is, mag zeggen: ik heb lust, o mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uwe wet is in het midden mijns ingewands, Ps. 40 : 9. Ieder geloovige heeft een licht van binnen, niet dat in hem baart hoogmoed en verachting, maar dat hem doet hoogachten en wandelen bij het licht van buiten; het Woord beveelt hem in het licht te wandelen en het licht stiert hem om te wandelen naar het Woord.

Door dezen indruk der Wet op het harte ons leidende tot gehoorzaamheid en Goddelijke gelijkvormigheid, ontstaat er in de ziel een begeerte en lust tot dezelve. Want heiligheid is de eigen natuur van het nieuwe schepsel, zoodat, al was er geen Schriftuur of Bijbel om hem te stieren, toch zoude hij heilig zijn, want hij heeft ontvangen genade voor genade; er is een genade van binnen, om te beantwoorden de genade van buiten, Joh. 1 : 16.

De bijna-christen nu is een vreemdeling van deze Wet Gods van binnen; hij mag eenige gelijkvormigheid hebben met het Woord, in zijn uitwendigen omgang, maar hij kan deze beantwoording niet hebben aan het Woord, in zijn inwendige gestalte.

6. De geheele Christen is veel in plichten en nochtans veel boven de plichten. Veel in plichten, ten opzichte van de betrachtungen; veel boven de plichten, ten opzichte van de afhanging: veel in plichten door gehoorzamen, maar veel

boven de plichten door het geloof. Hij leeft in zijn gehoorzaamheid, maar hij rust niet op zijn gehoorzaamheid, maar op Christus en Zijne gerechtigheid.

De bijna-christen komt zoover niet; hij is veel in plichten, doch niet er boven, maar rust er in; hij werkt tot rust en hij rust in zijn werken; hij kan er niet toe komen om te gelooven en te gehoorzamen tegelijk. Zoo hij gelooft, dan denkt hij, dat het niet noodig is te gehoorzamen, en zoo werpt hij dat van zijn hals; is hij veel in gehoorzaamheid, dan maakt hij weinig werk van het geloof. Hij kan niet zeggen met David: Ik hoop op uw heil, en doe Uwe geboden. Ps. 119 : 166. Hoe meer een mensch is in plichten en hoe meer er boven; hoe meer in het betrachten en hoe meer in het geloof, hoe meer hij een Christen is.

7. Die geheel een Christen is, is geheel in zijn gehoorzaamheid; hij gehoorzaamt niet het eene gebod en verzuimt het andere; hij doet niet den eenen plicht en veracht den anderen; maar hij let op alle geboden; hij tracht iedere zonde te laten en iederen plicht te beminnen, Ps. 119 : 6.

Doch de bijna-christen blijft hier ook al in gebreke; zijn gehoorzaamheid is gedeeld en gezift; zoo hij het eene gehoorzaamt, verbreekt hij het andere: de plichten, die het minst zijn lusten tegenstaan, daarmede is hij het meest ingenomen, maar de andere stelt hij ter zijde. De Farizeën vastten, baden en gaven tienden, maar zij legden hun gierigheid en onderdrukking niet af; zij verslonden de huizen der weduwen en waren onnatuurlijk tegenover hun ouders, Matth. 23 : 14 en 23.

8. De geheele Christen maakt de eere Gods tot het hoogste einddoel van al zijn betrachttingen. Zoo hij bidt of hoort, aalmoezen geeft, vast, boete doet, of gehoorzaamt, Gods heerlijkheid is het hoogste einddoel van alles. Het is waar, hij kan iets anders hebben, dat als het mindere doel van dit werk is, maar God is het hoogste einddoel. Gelijk de staf van Mozes de staven der tovenaars verslond; zoo is Gods eere het uiterste einddoel, dat al zijn andere doeleinden verslindt. Maar de bijna-christen weet hier niet van; zijn bedoelingen zijn verdorven en zelfzuchtig. Wellicht mag God in het eerste doel van zijn werk wezen, maar het eigen ik is zijn verder

doeleinde; want die nooit uit zichzelf is uitgedreven, kan nimmer een hooger doel hebben dan zichzelf.

Onderzoek dan uzelf aan deze kenteekenen; stel deze vragen uw eigen ziele voor: Verbindt gij u met Christus op Evangelische voorwaarden? Is de genade in het hart de grond van uwe betrachttingen? Let gij zoowel op de manier als op de stof van uw plichten? Doet gij alles in oprechtheid? Is er een beantwoording van binnen met de Wet van buiten? Zijt gij veel boven de plichten, wanneer gij veel zijt in de plichten? Is uw gehoorzaamheid algemeen? En ten laatste, is Gods heerlijkheid het doel van alles? Indien ja, zoo zijt gij niet alleen bijna, maar ook geheel een Christen.

Tweede gebruik, tot waarschuwing.

Och, wacht u voor bijna, en niet meer dan bijna een Christen te wezen. Het is een groote klacht, die God doet over Efraïm Hos. 7 : 8. Efraïm is een koek, die niet is omgekeerd: dat is, die half gebakken is, noch rauw noch gaar, noch heet, noch koud zooals Laodicea, Openb. 3 : 16. Omdat gij noch koud zijt, noch heet, Ik zal u uit Mijnen mond spuwen. Dit is een toestand, die onder alle andere is:

Geheel onprofijtelijk.

Zeer troosteloos.

Hoogst gevaarlijk.

Ten eerste. Het is geheel onprofijtelijk, bijna een Christen te wezen; want in gebreke te blijven in eenig punt, zal ons even zoo zeker verderven, alsof wij nooit eenige poging op den hemel gedaan hadden. Het is de ziel geen voordeel, bijna bekeerd te zijn; want het minste is genoeg om al onze verkrijgingen te niet te doen. Wij zeggen, het is even goed niets te hebben, als niet het eigenlijkste te hebben. Wat niet tot zijn eigenlijke doel nuttig is, is tot niets nut. Het is geen voordeel, deze of die zonde te verlaten, zoo wij niet alle zonden verlaten. Herodes hoorde Johannes gaarne en deed vele dingen, maar hij behield zijn Herodias en dat bedierf hem. Judas deed vele dingen: hij beleed Christus, hij bad, hij predikte, maar zijn gierigheid maakte het alles kwaad; één zonde bedierf dien jongeling, die anders al de geboden

gehouden had. Zoodat, die in één overtreedt, is schuldig geworden aan alle. Jak. 2 : 10. Dat is, die gewilliglijk en vredig in eenige zonde leeft, hij brengt de schuld van schennis van de gansche Wet, op zijn ziele, en dat op deze twee gronden:

1. Omdat hij dezelfde verachting van het gezag Gods betoont, zoowel in de verbreking van één gebod als van al de geboden.

2. Door zich zelven toe te geven in de verbreking van een enkel gebod, daarmede toont hij, dat hij niet één gebod in gehoorzaamheid onderhouden wil, en uit verband van consciëntie tot God. Want hij, die de zonde haat als zonde, haat alle zonden; en die het gebod gehoorzaamt als den uitdrukkelijken wil Gods, gehoorzaamt ieder gebod. Daarom is het, dat hij, die in de minste zonde gewilliglijk en met be-williging leeft, het goede van al zijn gehoorzaamheid be-derft en zijn ziele brengt onder den ganschen toorn Gods. Eén lek in een schip kan het doen zinken, schoon het op andere plaatsen nog zoo wel voorzien is. Gideon had zeventig zonen en slechts één bastaard, en nochtans bracht die eene bastaard al zijn zonen om, Richt. 8 : 31, vergeleken met Cap. 9 : 5. Zoo vernielt dikwijls één zonde al onze diensten, één beminde lust kan al onze belijdenis bederven, gelijk die eene bastaard al de zonen van Gideon dood sloeg.

Ten tweede. Deze toestand is zeer troosteloos; gelijk blijkt uit deze drie wegen:

1. Hierin, dat zulk een door God en menschen gehaat wordt; de wereld haat hem om zijn belijdenis en God ver-smaadt hem om zijn geveinsdheid. De wereld haat hem, omdat hij goed schijnt, en God haat hem, omdat zijn doen slechts schijn is. God haat niemand meer dan den bijna-christen. Och, of gij koud waart of heet; geheel een Christen, of in het geheel geen christen. Openb. 3 : 15 Maar omdat gij noch koud zijt noch heet, zoo zal Ik u uit Mijnen mond spuwen, vers 16. Welk een walg ligt er in de uitdrukking, welke God hier gebruikt, om te toonen, dat er de uiterste ver-smading in Hem is tegen lauwe Christenen. Hoe troosteloos moet dan de toestand wezen, waarin iemand door God en menschen versmaad wordt.

2. Deze toestand is troosteloos ten opzichte van het lijden: want bijna een Christen te wezen, zal ons in lijden brengen; doch slechts bijna een Christen te wezen, zal ons nooit van onder het lijden uit brengen. Er wordt gezegd, Matth. 13 : 20, 21: Die in steenachtige plaatsen bezaaid is, deze is degene, die het Woord hoort, en dat terstond met vreugde ontvangt; doch hij heeft geen wortel in zichzelf, maar is voor een tijd; en als verdrukking of vervolging komt, om des Woords wil, zoo wordt hij terstond geërgerd.

In deze woorden zijn vier zaken op te merken:

1. Dat de steenachtige grond het Woord met vreugde kan ontvangen.

2. Dat hij voor eenigen tijd in de belijdenis daarvan kan blijven; het is voor een tijd.

3. Dat deze belijders in lijden kan brengen; want de vervolging wordt gezegd om des Woords wil te ontstaan.

4. Dit lijden zal afval van de belijdenis veroorzaken; want hetgeen hier ergernis genoemd wordt, wordt in Lukas 8 : 13 afval genoemd, zij gelooven voor een tijd, maar in den tijd der verzoeking vallen zij af.

Waaruit te zien is, dat de belijdenis iemand onder groot lijden kan brengen, even goed als de kracht der Godzaligheid zulks kan doen; maar zonder de kracht der Godzaligheid kan de belijdenis onder het lijden niet volgehouden worden. De wereld haat al wat naar Godzaligheid gelijkt en daarom vervolgt ze dezulken; den bijna Christen ontbreekt de zaak zelve en daarom kan hij het niet uithouden. Nu, dit moet noodwendig zeer troosteloos wezen. Indien ik den godsdienst belijd, zoo ben ik aan lijden onderworpen; en indien ik den godsdienst niet anders dan belijd, zoo zal ik nooit in staat zijn om volstandig te wezen.

3. Deze toestand is troosteloos ten opzichte van dat bedrog, waarop onze hoop uitloopt; bedrogen te worden in onze hoop, verwekt droefheid zoowel als schaamte: die slechts bijna een Christen is, hoopt op den hemel; maar tenzij hij geheel een Christen is, zal hij daar nimmer komen.

Verloren te gaan met de hope des hemels, is naar de hel te gaan door de poorten der heerlijkheid. Te komen tot de

deur zelve en dan buitengesloten te worden, met die vijf dwaze maagden, Matth. 25 : 10; te sterven in de wildernis, in het gezicht van het beloofde land, op den oever van de Jordaan; och hoe droevig is dat! Op één stap na aan het einde te wezen en dan nog te missen; te zinken in 't gezicht van het land, och wat is dat jammerlijk!

Ten derde. Gelijk het gansch onprofijtelijk is en zeer troosteloos, bijna een Christen te wezen, zoo is het ook hoogst gevaarlijk; want

1. Dit hindert het rechte werk. Een, die in openbare vijandschap en rebellie met God is, is meer in staat om bekeerd te worden, dan een, die zichzelf in zijn vormelijken godsdienst vleit. Dit kan ik u aantoonen uit de gelijkenis van die twee zonen, in welke gelijkenis de Heere Christus zinspeelt op de belijdenis van de Farizeën en Schriftgeleerden. De woorden luiden aldus: Een mensch had twee zonen, en gaande tot den eersten, zeide hij; Zoon! ga heen, werk heden in mijnen wijngaard. Doch hij antwoordde en zeide: ik wil niet; en daarna berouw hebbende, ging hij heen. En gaande tot den tweeden, zeide hij desgelijks, en deze antwoordde en zeide: ik ga heer! en hij ging niet. Matth. 21 : 28—30.

De eerste vertoont den spotzieken vleeschelijken zondaar, waarvan gezegd wordt, dat hij weigerde, nochtans later berouw had, en geloofde. De tweede vertoont den huichelachtigen belijder, die veel beloofde en weinig deed. Maar let nu eens op, hoe Christus deze gelijkenis toepaste: Voorwaar Ik zeg u, dat de tollenaars en de hoeren u zullen voorgaan in het Koninkrijk Gods.

Op dezen grond is het beter niemendal te zijn, dan maar bijna een Christen te wezen, want het bijna hindert het geheel. In dit opzicht is het beter een zondaar te zijn zonder een belijdenis, dan een belijder te zijn zonder bekeering; want de eene is tot een inwendige verandering beter geschikt, terwijl de andere zich met het uitwendige kan vergenoegen. De Heere Christus zegt tot een Schriftgeleerde, Mark. 12 : 34: „Gij zijt niet verre van het Koninkrijk Gods;” en nochtans was hij niet in staat om er ooit te komen. Niemand is verder van het Koninkrijk Gods, dan die niet verre daarvan is.

Bijvoorbeeld, wanneer er slechts een zondige lust ligt tusschen de ziel en Christus, die ziel is niet ver van Christus; maar wanneer de ziel rust in de nabijheid van Christus en om Christus' wille van die eene lust niet wil scheiden, maar haren staat wel verzekerd oordeelt, hoewel die lust niet onderworpen is, wie is verder van het Koninkrijk Gods dan zij?

Zoo zegt de Heere Christus ook tot dien jongeling, Mark. 10 : 21: „Eén ding ontbreekt u.” Wel, hij was immers zeer na aan den hemel? Niet ver van geheel een Christen te wezen? En bijna zalig? Hij zeide tegen Christus, dat hij al de geboden had onderhouden; één ding ontbrak hem maar. Ik zeg: maar één ding, doch het was een groot ding; dat ééne ding, dat hem ontbrak, was meer dan alle dingen, die hij bezat; want het was dat ééne noodige, Luk. 10 : 42, het was een nieuw hart, een werk der genade in zijne ziel, een verandering van staat, een hart gespeend van de wereld; ja, dit was dat ééne ding, en wien dat ééne ding ontbreekt, gaat met al zijne andere dingen verloren.

2. Deze conditie is den staat der genade zoo gelijk, dat de misvatting, van haar te nemen voor de genade zelve, zeer licht en gewoon is; het is zeer gevaarlijk, iets voor de genade op te nemen, dat geen genade is; want een mensch vergenoegt zichzelf daarmee, alsof het genade ware. Schijn-godsdienst woont dikwijls naast de deur van oprechtheid en hunne huizen zijn elkander zoo gelijk, dat men zich zeer gemakkelijk kan vergissen, waardoor iemand die daar herberg neemt, nooit te weten komt, dat hij zich vergist heeft.

Hetgeen iemand zegt van de wijsheid: Velen konden wijs geweest zijn, hadden ze niet gedacht, dat zij 't waren, toen ze nog geen wijsheid hadden; hetzelfde kan ik zeggen van de genade: Vele uiterlijke belijders konden geloovigen geweest zijn, als ze hunne belijdenis niet voor bekeering gehouden hadden, en hunne plichten voor genade en alzoo daarin gerust als in oprechtheid, hetgeen niets anders was dan loutere geveinsdheid.

3. Het is een soort van lastering om genade voor te wenden en die niet te bezitten. Ziet dit in Openb. 2 : 9: Ik weet de lastering dergenen, die zeggen dat zij Joden zijn,

en zij zijn 't niet. Deze tekst is aan verscheidene uitleggingen onderworpen: Grotius en Paræus stellen, niet dat deze lastering ligt in het zeggen dat zij Joden waren, en zij waren het niet, maar in de smaadheden, die deze Joden Christus toewierpen, noemende Hem een verleider, en een die den duivel had, enz. Brightman vat het anders op, en zegt: dit was de lastering van deze Joden, zij onderhielden dien weg van godsdienst, die te niet gedaan was, en wezen God op die oude inzettingen en ceremoniën, die door Christus waren vernietigd en genageld aan het kruis, Coll. 2 : 14, door hetwelke zij de heerlijkheid van Christus tekort deden en Zijne komst loochenden.

Maar ik denk, dat deze lastering der Joden hierin bestond: dat zij voorgaven Joden te zijn, en zij waren het niet. Een Jood moet hier niet in een letterlijken zin genomen worden, en in de engste beteekenis alleen, als afkomstig van Abraham, maar een waar geloovige, iemand die van het geestelijke zaad Abrahams is; die een Jood in 't verborgen is; zoodat, als iemand zegt, dat hij zoo een Jood is en hij het niet is, en voorgeeft deel te hebben aan Christus, waar hij geen heeft, te zeggen dat hij genade heeft van binnen, als hij daarvan ontbloot is, dit noemt Christus eene lastering.

Maar waarom zou Christus dit eene lastering noemen? 't Is wel geveinsdheid; maar hoe kan gezegd worden, dat het eene lastering is? Waarom? Hij lastert de groote eigenschap van Gods alomtegenwoordigheid; ingewikkeld loochent hij, dat God onze gedachten ziet en kent: want geloofde een mensch de alomtegenwoordigheid Gods, dat Hij de harten onderzoekt, ziet en alle dingen kent, hij zou niet durven rusten in een genadelooze belijdenis van Godzaligheid, zoodat dit in Christus' oog een lastering is.

4. Het is gevaarlijk, bijna een Christen te wezen, in zooverre het dient om de consciëntie te stillen en te bevredigen. Nu het is zeer gevaarlijk om de consciëntie tevreden te stellen met iets anders dan het bloed van Christus; het is verkeerd in vrede te zijn, voordat Christus van vrede spreekt. Niets kan onze consciëntie bevredigen, dat minder is dan 't geen God bevredigt en dat is het bloed van den Heere

Christus. De bijna-Christen nu stilt zijne consciëntie, maar niet met het bloed van Christus; 't is geen vrede, die voortvloeit uit Christus' verzoening, maar een vrede, die ontstaat uit de uiterlijke belijdenis; niet een vrede dien Christus geeft, maar een vrede, dien men zelf maakt, doende de consciëntie zwichten met eene gedaante van Godzaligheid, waardoor de weg geopend wordt tot een verderfelijken en zielmoordenden vrede. Hij suste ze in slaap met de wieg van plichten, en dan is het duizend tegen één, of ze wel ontwaken zullen, voordat de dood en 't oordeel komt.

Och, broeders! 't is beter nooit de consciëntie in rust te hebben, dan haar rust te geven door iets anders dan de besprenging met het bloed van Christus. Een goede consciëntie, die ongerust is, is de grootste bezoeking der heiligen, en eene geruste kwade consciëntie is het grootste oordeel voor de zondaren.

5. Het is gevaarlijk bijna een Christen te wezen, ten opzichte van die onvergeeflijke zonde; de zonde, die de Schriftuur zegt, dat niet vergeven zal worden noch in deze wereld, noch in de toekomstige, Matth. 12 : 32, ik meen de zonde tegen den Heiligen Geest. Zij nu alleen kunnen die zonde zondigen, die maar bijna-Christenen zijn.

Een waar geloovige kan deze zonde niet zondigen, het werk der genade, het zaad Gods dat in hem blijft, bewaart hem daarvoor, 1 Joh. 3 : 9, vergeleken met Cap. 5 : 16, 17, 18.

Een losse, spottende en godlooze zondaar kan ze ook niet zondigen; ofschoon hij dagelijks en gedurig in zonden leeft, nochtans kan hij deze zonde niet doen; want ze moet door eene verlichting van het gemoed komen; iedere zondaar (bijzonder onder het Evangelie) zondigt droevig tegen den Heiligen Geest, tegen de roeringen en bewegingen des Geestes: zij wederstonden den Heiligen Geest, Hand. 7 : 51, nochtans is dit niet de zonde tegen den Heiligen Geest.

Er moeten drie zaken zijn, die deze zonde vaststellen:

1. Ze moet met opzet zijn, Hebr. 10 : 26: „Zoo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der Waarheid ontvangen hebben, zoo blijft daar geen slachtoffer meer over voor de zonden.”

2. Ze moet tegen het licht en de overtuiging zijn, nadat wij de kennis der Waarheid ontvangen hebben.

3. Ze moet met eene opzettelijke boosheid vergezeld gaan. Al deze zaken zult gij vinden in de zonden der Farizeën, Matth. 12 : 22. Christus genas eene, die van den duivel bezeten was; een groot werk, waar al het volk zich over verwonderde, vers 23. Maar wat zeiden de Farizeën? vers 24: „Deze werpt de duivelen uit door den overste der duivelen”; dat dit nu de zonde tegen den Heiligen Geest was, is klaar; want ze was moedwillig, boos en tegen duidelijke overtuigingen in; zij konden zien, dat Hij de Zone Gods was en dat dit werk een bijzonder werk des Geestes Gods in Hem was; nochtans zeiden ze, dat Hij het door den duivel uitwerkte; waarop Christus hen deze zonde van tegen den Heiligen Geest gezondigd te hebben, ten laste legt, vers 31, 32 vergeleken met Mark. 3 : 28, 29, 30. En gij weet, dat de Farizeën een soort van groote belijders waren. Zoodat het besluit dus vaststaat, dat een godsdienstig belijder het onderwerp van deze zonde is; niet een openbaar godloos zondaar, niet een waar geloovige, maar een uiterlijk belijder. Niet de zondaar, want die heeft geen licht noch genade; niet de geloovige, want die heeft licht en genade; derhalve moet het de uiterlijke belijder zijn, want die heeft licht, maar geen genade. Hierin ligt dan het groote gevaar, om bijna een Christen te wezen, hij ligt bloot voor deze vreeselijke en onvergeeflijke zonde.

6. Maar bijna een Christen te wezen, brengt ons tot afval. Die geen voordeel heeft van te wandelen in de wegen Gods, zal ze spoedig verlaten en niet meer daarin wandelen; gelijk de uitdrukking is in Hos. 14 : 10: „Wie is wijs? die versta deze dingen; wie is verstandig? die bekenne ze; want des Heeren wegen zijn recht, en de rechtvaardigen zullen daarin wandelen, maar de overtreders zullen daarin vallen.”

De rechtvaardigen zullen daarin wandelen; dat is, wiens hart vernieuwd is en oprecht met God, zal zich dicht bij God in zijne wegen houden.

Maar de overtreders zullen daarin vallen; het woord in het Hebreeuwsch is *Peshamgim*, van een woord, dat bedrog beteekent; zoodat wij de woorden dus kunnen lezen: de wegen des Heeren zijn recht, en de rechtvaardigen zullen

daarin wandelen, maar die bedriegelijk handelt (dat is een huichelaar in de wegen Gods), zal daarin vallen.

Een onoprecht hart zal het niet lang in de wegen Gods uithouden, Joh. 5 : 35: „Hij was eene brandende en lichtende kaars, en gij hebt ulieden voor een korten tijd in zijn licht willen verheugen.” Voor een korten tijd, voor een uur, en dan verlaten zij Hem. Het is een gewichtige vraag, die Job voorstelt, aangaande den huichelaar, Kap. 27 : 10: „Zal hij zich verlustigen in den Almachtige, zal hij God aanroepen te aller tijd?” Hij mag veel doen, maar tot deze twee dingen kan hij niet komen.

Hij kan God niet maken tot zijne blijdschap.

Hij kan in zijne plichten te allen tijde en in alle toestanden niet volharden.

Hij zal ten laatste een afvallige worden. Het schurft van geveinsdheid breekt gewoonlijk uit in melaatschheid van afval, de grond van bekeering is een duurzame grond; maar een genadelooze belijdenis van godsdienst is een slibberige en losse grond. Julianus de Apostaat was eerst Julianus de belijder. Ik weet, dat het wel gebeuren kan, dat een geloovige struikelt, maar hij staat weder op; daar zijn van onderen eeuwige Armen; maar als de huichelaar valt, wie zal hem dan ophelpen? Pred. 4 : 10, Deut. 33 : 27.

Salomo zegt, Pred. 4 : 10: Wee dengene, die alleen is, wanneer hij valt. Waarom wee? Want daar is geen tweede, om hem op te helpen. Zoo Jezus Christus hem niet herstelt, wie kan het doen? David viel, en hij werd weer opgeholpen; want hij had Een, die hem hielp; maar Judas viel en verpletterde; want hij was alleen.

7. Dus bijna maar een Christen te wezen is God tergen, om zware geestelijke oordeelen over een mensch uit te storten.

Onvruchtbaarheid is een geestelijk oordeel: en dit tergt God, om ons tot onvruchtbaarheid over te geven. Als Christus een vijgeboom vond, die bladeren had en geen vruchten, sprak Hij den vloek der onvruchtbaarheid daarover uit: „Uit u worde geen vrucht meer in der eeuwigheid,” Matth. 21 : 19. Zoo ook Ezech. 47 : 11: „Hunne modderige plaatsen en hunne moerasen zullen niet gezond worden, zij zijn tot zout overgegeven.”

Een geest van dwaling is een droevig oordeel en het is het oordeel van den bijna-Christen, die de waarheid ontvangt, maar niet in de liefde derzelve; omdat zij de liefde der waarheid niet aangenomen hebben om zalig te worden. Daarom zal God hen zenden eene kracht der dwaling, om de leugen te gelooven, 2 Thess. 2 : 10, 11, 12.

Licht en gezicht, de ordonnantiën of zijne oogen te verliezen, is een groot geestelijk oordeel: hierom is dit ook het oordeel van den bijna-Christen. Die onder de middelen niet vordert, geeft God oorzaak, om het licht en zijn gezicht weg te nemen! De ordonnantiën van voor zijn oogen of anders zijne oogen onder de ordonnantiën te verblinden.

Een hard hart te hebben is een schrikkelijk oordeel; en er is geen geveinsde, of hij heeft een hard hart.

Broeders, het is eene vreeselijke zaak voor God, een mensch over te geven tot geestelijke oordeelen. Nu, niet meer dan bijna een Christen te wezen, is eene terging van God, om die over hem uit te storten. Overzulks is het eene zeer gevaarlijke zaak, maar bijna een Christen te wezen.

8. Als wij bijna, en niet meer dan bijna Christenen zijn, zoo zal dat onze verdoemenis oneindig verzwaren; hoe hooger een mensch onder de middelen wordt opgetrokken, hoe lager hij valt, zoo hij niet doorbreekt; die maar op een weinig na voor den hemel te kort komt, zal het diepste in de hel storten: die het naast aan de bekeering geweest is, en niet bekeerd is geworden, zal de zwaarste verdoemenis hebben, wanneer hij wordt geoordeeld. Kapernaüms oordeel zal dat van Sodom in gestrengheid overtreffen, omdat ze Sodom in het genieten van de genade ver te boven ging: zij ontving meer van God, zij kende meer van God, zij beleed meer van God, en nochtans was ze niet recht met God; daarom zal ze meer gestraft worden door God. Hoe hooger geklommen, hoe lager gedaald: hoe hooger de belijdenis, hoe lager de verdoemenis; hij gaat verloren met het licht in zijne hand; hij gaat ten onder met vele overtuigingen. De overtuigingen eindigen niet dan in ware bekeering (gelijk in alle heiligen) of in een ellendige verdoemenis (gelijk in alle huichelaren). De grond van bidden, de grond van hooren, de grond van

belijdenis en de grond van overtuiging, is onder allen de slimste grond om verloren te gaan.

Om dit alles nu onder een hoofd te begrijpen, is dit de korte samenvatting daarvan.

Indien bijna een Christen te wezen, het werk der bekeering hindert, indien het lichtelijk genomen wordt voor bekeering; zoo het de consciëntie doet zwichten: zoo dit een mensch die onvergeeflijke zonde doet zondigen, zoo het ons tot afval kan brengen, zoo het God verwekt, om ons tot geestelijke oordeelen over te geven; en indien het zulks is, dat onze verdoemenis op eene onuitsprekelijke wijze verzwaart; zeker dan is het een zeer gevaarlijke zaak, bijna en niet meer dan bijna een Christen te wezen.

Derde gebruik tot vermaning.

Och, tracht dan (niet om bijna maar) om geheele Christenen te worden; om verder te gaan, dan degenen die ver zijn gegaan, en nog te kort gekomen zijn. Dit is de groote raad des Heiligen Geestes. „Loopt alzoo, dat gij dien moogt verkrijgen,” 1 Cor. 9 : 24. „Benaarstigt uzelf, om uwe roeping en verkiezing vast te maken,” 2 Petr. 1 : 10.

Hebt gij eenige bewèegredenen van noode, om u tot dezen grooten plicht op te wekken, zoo bedenkt:

I. Dit is iets, dat niet alleen van God geboden is, maar waar al de geboden Gods zich toe uitbreiden. Eene volmaakte gelijkvormigheid van hart en leven voor God, is een kort begrip en 't wezen van al de geboden, zoowel des Ouden als des Nieuwen Testaments. Gelijk die hoer, 1 Kon. 3 : 16, voor Salomo aanhield, om de deeling van het kind, zoo houdt de satan aan, om de verdeeling van het hart; hij wil onze liefde en genegenheden gescheiden hebben, en dat ze gaan zullen over Christus en onze lusten; want hij weet dat Christus acht, dat wij Hem niet geheel liefhebben, zoo wij Hem niet bovenal liefhebben; maar God wil alles hebben, of geheel niets. „Mijn zoon! geef Mij uw hart,” Spreuk. 23 : 26. „Gij zult liefhebben den Heere uwen God, met geheel uw hart, met geheel uwe ziel en met al uwe kracht,” Deut. 6 : 5 en Luk. 10 : 27.

Ziet de Schriftuur eens in, en wat datgene is, waardoor gij

alleen staat: en gij zult bevinden, dat God het bevestigd heeft op die groote plichten, die alleen zien op de volmaaktheid van uw staat als Christenen. God heeft u bevestigd alleen door het geloof, Matth. 8 : 3, gelooft alleenlijk, God heeft u bevestigd alleen op uwe gehoorzaamheid, Matth. 4 : 10: Gij zult den Heere uwen God aanbidden en Hem alleen dienen, en Filipp. 1 : 27: alleen wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus. Zulks dat gij door God alleen staat op die twee groote plichten van geloof en gehoorzaamheid, welke beide dienen tot de volkomenheid van uw staat als Christenen.

Nu, zal God gebieden, en zullen wij niet gehoorzamen? Kan er grooter beweegreden tot een plicht wezen, dan het gezag van dien grooten God, wiens wil de eeuwige regel der gerechtigheid is? O, laat ons God vreezen en Zijne geboden gehoorzamen; want dit is de geheele plicht, die ons te betrachten staat.

II. De Heere Christus is een volkomen Zaligmaker, een genoegzame en algenoegzame Middelaar, Hij heeft Zijn bloed niet ten halve gestort; Hij heeft de gerechtigheid Gods niet voldaan, noch de zondaars ten halve verlost; neen, hetgeen Hij op zich nam, dat heeft Hij ten volle bewerkstelligd; Hij heeft al onze zonden gedragen en al Zijn bloed gestort, Hij stierf ten volle, Hij voldeed Gods gerechtigheid tot het uiterste toe; Hij verlost de zondaren ten volle, en nu Hij in den hemel is, bidt Hij voor hen en is machtig hen tot den einde toe te behouden, Hebr. 7 : 25.

Het is opgemerkt, dat onze Heere Christus, toen Hij in de dagen Zijns vleesches op aarde was, geen halve genezingen deed, maar al wie ze tot Hem brachten om genezen te worden, ten volle genas. Zij brachten tot Hem allen, die kwalijk gesteld waren, en baden Hem, dat ze alleen den zoom van Zijn kleed mochten aanraken, en zooveel als Hem aanraakten, werden gezond, Matth. 14 : 35, 36.

O, welk een kostelijke Medicijnmeester is hier! Hij heeft Zijns gelijke niet! Hij geneest:

Zonder fout.

Op staanden voet.

En volkomen.

Zonder fout; want nooit kwam er iemand tot Hem, die zonder genezen te worden, van Hem wegging. Hij oefende nooit Zijne kunst aan iemand, die onder Zijne hand weder vandaan moest.

Hij geneest ook op staanden voet. Zoodra wordt Zijn kleed niet aangeraakt, of Zijn patiënt is genezen. De melaatsche, Matth. 8 : 3, was zoo spoedig niet door Hem aangeraakt, of hij was terstond geholpen; de twee blinden, Matth. 20, waren zoo haast niet aangeraakt, of hunne oogen waren geopend, vs. 34. Mark. 1 : 31 en 2 : 12, Luk. 8 : 44.

Hij geneest volkomen; zooveel Hem aanraken, worden gezond, Matth. 14 : 36.

Dit alles nu was om aan te toonen welk een genoegzaam en volkomen Zaligmaker Jezus Christus wilde zijn voor alle zondaren, die maar tot Hem zouden komen. Zij zouden genezing vinden in Zijn bloed, kracht in Zijne gerechtigheid en vergeving van al hunne zonden, hoedanig ze ook waren. Gelijk Christus genas al de kwalen dergenen, die tot Hem kwamen, toen Hij op aarde was, zoo geneest Hij al de wonden en vergeeft al de gebreken van al de zielen, die tot Hem komen, nu Hij in den hemel is.

Hij is een volkomen Zaligmaker, en zullen wij geen volkomen heiligen zijn? Zal Hij een geheele Verlosser wezen en zullen wij geen geheele geloovigen zijn? O wat is dit een schande. III. In den godsdienst zelf is genoeg om ons te verbinden, geheele Christenen te worden: hetzij dat wij ons voordeel of onzen troost beoogen. De genade geeft het beide.

Ten eerste. De godsdienst is een voordeelige zaak, en dit is een drangreden, die bij ieder veel vermag. Gewin is de God, dien de wereld dient; wat zal een mensch al niet doen en zich inspannen om voordeel? Hoe doorreist hij zee en land, door hitte en koude, door dik en dun, door goed en slecht wéer, bij dag en nacht, indien het hem maar winst geeft.

Nu, er is geen beroep zoo voordeelig als dat van godsdienst; het is de winstgevendste bediening, welke wij kunnen hebben. „De Godzaligheid is tot alle dingen nut,” 1 Tim. 4 : 8. Zij heeft een groot inkomen; goed waargenomen zijnde, brengt zij groote winst aan; sommigen zijn godsdienstig om

't genot der wereld, maar de zoodanigen zullen daarmede voorzeker niet gedijen, maar die godsdienstig zijn om der godsdienst wille, wees verzekerd dat de zoodanigen niet tekort zullen komen, indien hemel en aarde het hen vergoeden kan; want de Godzaligheid heeft de beloften van het tegenwoordige en toekomstige leven.

Ach, wie zou geen Christen willen zijn, dewijl het gewin der Godzaligheid zoo groot is. Menigeen wint veel in zijn wereldsch beroep; maar het voordeel, dat een waar geloovige heeft, van een uur gemeenschap met God in Christus weegt zwaarder dan alle winst der wereld. Vervloekt is de mensch, die al de winst der wereld stelt tegenover een uur gemeenschap met Jezus Christus, zegt de edele markies Galeatius Caracciolis. Er wordt nergens in de Schriftuur gezegd: gelukkig is de man, die zilver vergadert en zijn goud verzamelt; dit is van geen gewicht in de weegschaal des heiligdoms; maar er wordt gezegd: „Welgelukkig is de mensch, die wijsheid vindt; en de mensch, die verstand voortbrengt. Want hunne koophandel is beter dan de koophandel van zilver en hunne inkomsten dan het uitgegraven goud,” Spreuk. 3 : 13, 14.

Door wijsheid en verstand moeten wij hier verstaan de genade van Christus; zoo verklaart het de Geest Gods, Job 28 : 28. Ziet, de vreeze des Heeren is de wijsheid, en van het kwade te wijken is het verstand. Onder alle kooplieden is hij de rijkste man, die in wijsheid en verstand handelt; de geringste Godvruchtigheid is meer van waarde dan al het goud van Ophir. Er is geen grooter rijkdom, dan rijk te zijn in genade. Want:

1. Dit is de allernoodzakelijkste rijkdom: zoo is het niet met andere dingen, zilver of goud; wij kunnen gelukkig zijn zonder hetzelve; maar er is één ding noodig, en dat is de genade van Christus in het hart; dit hebbende, zoo hebt gij alles; en ontbreekt u dit, zoo ontbreekt u alles.

2. Het is het wezenlijkste gewin: de dingen van deze wereld zijn meer schaduwen dan ware dingen, Luk. 16 : 11. Voordeel, eer en vermaak bevat alles, wat er in de wereld is, en daarom is het de drieëenheid van een vleeschelijk mensch.

De Apostel Johannes noemt hetzelve, 1 Joh. 2 : 16, de

begeerlijkheid des vleesches, de begeerlijkheid der oogen en de grootschheid des levens, dit zegt hij, is alles wat er in de wereld is; en waarlijk, zoo dit het is, dan is 't niet alles; want wat is vermaak? Niets meer dan een droom en bedrog. Wat is eer? Eene fantasie en inbeelding; en wat is het voordeel anders dan een nietige zaak? Waarom laat gij uwe oogen gaan, over hetgeen niets is? Spreuk. 23 : 5. De dingen dezer wereld hebben geen bestendig wezen, hoewel dwaze, vleeschelijke menschen het zoo mogen noemen.

Maar de genade is een wezenlijk goed; zoo noemt de Heere Christus het, Spreuk. 8 : 21. Opdat Ik Mijnen liefhebbers doe beërven, wat bestendig is; iets doe beërven dat is: Genade is iets waarachtigs, andere dingen zijn maar schijnsels en vertooningen.

3. Godzaligheid is het zaligste gewin: het gewin van wereldsche dingen is doorgaans met zwarigheid vergezeld, maar zelden met zaligheid; de ziel loopt dikwijls gevaar, in het al te ijverig najagen van wereldsche dingen; neen, duizenden verpanden, verliezen en verdoemen eeuwiglijk hunne kostelijke zielen, om een weinig zilver en goud, dat maar van de ingewanden uit den buik der aarde is, en wat baat het een mensch, zoo hij de heele wereld gewint, en schade lijdt aan zijne ziel? Matth. 16 : 26.

Maar het gewin van de Godzaligheid is tot behoud der ziel; ja, de ziel is verloren zonder dezelve en kan niet zalig worden, als ze die niet heeft; een ziel zonder genade, is in eenen ellendigen en verloren toestand: wij kunnen niet verzekerd zijn van onze zaligheid, voordat de genade van Christus door ons gezocht, en in ons gewerkt is, 1 Tim. 5.

4. Godzaligheid is het zekerste gewin; gelijk het zalig is, zoo is het zeker; een mensch waagt dikwijls veel in de wereld, maar 't is alles in het onzekere: menigeen zet veel uit, en na een langen tijd vindt hij nog dikwijls weinig vruchten, maar wordt in zijne verwachtingen bedrogen; zij zaaien veel, en maaien niets.

Maar het gewin der Godzaligheid staat vast: voor dengene, die gerechtigheid zaait, is trouwe loon, Spreuk. 11 : 18.

En gelijk de dingen dezer wereld onzeker zijn in het verkrijgen, zoo zijn ze ook onzeker in het bewaren.

Als er de menschen ons geen schade aan doen, een mot is machtig genoeg; zoo de dieven het ons niet doen, de roest kan het bederven; waaraan alle aardse schatten, volgens de leer van Christus, Matth. 6 : 19, onderhevig zijn. Salomo schildert de wereld af met vleugelen, Spreuk. 23 : 5: Rijkdommen maken zich vleugelen gelijk een arend, die naar den hemel vliegt. Iemand kan heden rijk wezen (als vele wellustigen zijn), en morgen zoo arm zijn als Lazarus! Och! hoe onzeker zijn alle wereldsche dingen!

Maar den waren schat der genade in het hart zal men nooit verliezen: hij is buiten het bereik van de roest en den dief; die de wereld wint, wint een goed, dat hij niet kan bewaren, maar wie de genade wint, verkrijgt een schat, dien hij nooit zal verliezen.

5. Het voordeel der Godzaligheid heeft men niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomst: alle andere voordeelen bestaan in deze wereld alleen; rijkdom en eere worden de goederen dezer wereld genaamd, 1 Tim. 4 : 8 en Joh. 3 : 17. Maar de rijkdommen der Godzaligheid zijn voornamelijk goederen van de andere wereld, in de genieting van God, de gemeenschap van Jezus Christus en den Heiligen Geest, onder de heiligen en engelen in heerlijkheid. Zie dit is het gewin der Godzaligheid; zulk eene heerlijkheid hebben alle Zijn gunstgenooten, Psalm 149 : 9.

6. Het gewin der Godzaligheid is een duurzaam en eeuwig gewin. Al de goederen dezer wereld zijn vergankelijk; het zijn vergankelijke gemakkelijkheden, vergankelijke eeren, vergankelijke winsten, vergankelijke vertroosting: en de rijkdommen zijn niet voor eeuwig.

Gregorius zinspelende op die woorden, Job 38 : 22: „Zijt gij gekomen tot de schatkamers der sneeuw?” zegt: de aardse schatten zijn schatten van sneeuw; wat doen de kinderen zichzelf een ongemak aan, om wat sneeuw bijeen te halen, om een sneeuwbal te maken; 't geen zij zoodra niet gedaan hebben, of de hitte der zon verbreekt al wat zij gedaan hebben en hun arbeid is te vergeefs geweest; alzoo is het ook met de schatten der wereldsche menschen, 't zijn maar sneeuw-schatten als de dag des oordeels komt, smelten

zij weg en komen tot niet. Het goed doet geen nut ten dage der verborgenheid; maar de gerechtigheid redt van den dood, Spreuken 11 : 4.

Gij ziet dan, wat voor een voordeel er in de Godzaligheid steekt; zoodat, als gij op voordeel wilt zien, gij er genoeg zult vinden in den godsdienst, dat u onder verband stelt om geheel een Christen te wezen. Of:

Ten tweede. Zoo gij ziet op troost; godsdienst is de allertroostelijkste belijdenis: er is geen troost te vergelijken bij den troost, die van genade en heiligheid komt. Want:

1. Wereldsche troost is alleen uitwendig en gaat niet dieper dan tot de huid: het hart zal ook in het lachen smarte hebben, Spreuk. 14 : 13, maar de troost, die uit de Godzaligheid vloeit, is een inwendige troost, een geestelijke blijdschap; daarom wordt hij een vreugde des harten genoemd, Psalm 4 : 8: „Gij hebt vreugde in mijn hart gegeven”: andere vreugde polijst het voorhoofd, maar deze vervult den boezem.

2. Wereldsche troost komt voort uit een lager bron; de springader van wereldschen troost is in het schepsel of in eenig aardsch genoeg, derhalve moet de troost van een wereldsch mensch noodwendig vermengd en troebel wezen: een onzuivere fontein kan geen goed water opgeven, Jak. 3 : 11. Maar geestelijke troost komt uit een hooger bron: de troost, die de Godzaligheid vergezelschap, vloeit uit de ontdekking van de liefde Gods in Christus, uit de werking van den gezegenden Geest in het hart, die eerst een Raadgever en dan een vertrooster is: overzulks moeten de vertroosting: der heiligen noodwendig zuiver en onvermengd zijn, want zij komen voort uit een zuivere fontein.

3. Wereldsche troost is zeer vergankelijk en kort. Het gejuich der goddeloozen is kort, en de vreugde des huichelaars is voor een oogenblik, Job 20 : 5. Salomo vergelijkt ze bij 't geluid der doornen onder een pot, Pred. 7 : 6, hetwelk een weinig geknetter geeft en dadelijk is gedaan. Evenzoo is de troost van vleeschelijke harten: maar de troost, dien men uit de Godzaligheid haalt, is een duurzame en blijvende troost; uw hart zal zich verblijden en niemand zal uw blijdschap wegnemen, Joh. 16 : 22.

De troost der Godzaligheid duurt altijd en eindigt nimmer:
Noch in dit leven;
Noch in den dood;
Noch na den dood.

Zij blijft ons bij in dit leven; want genade en vrede gaan tezamen, Filipp. 1 : 2; Coll. 1 : 2. Godzaligheid brengt troost en vrede uit haar eigen natuur voort; het werk der gerechtigheid zal vrede zijn, Jes. 32 : 17. Er wordt van de eerste Kerk gezegd, Hand. 9 : 31: zij wandelden in de vreeze des Heeren en in de vertroosting des Heiligen Geestes. Iedere plicht, die in oprechtheid en waarheid gedaan wordt, keert weder met eenigen troost in de ziel; in het houden van Uwe geboden is groot loon; niet alleen *om* het houden van dezelve, maar ook *in* het houden van dezelve; Psalm 19:12. Gelijk iedere bloem, zoo brengt iedere plicht zoetigheid en verkwikking met zich. **T e g e n w e r p i n g.** Maar wie zijn néerslachtiger en ongeruster, dan de heiligen en geloovigen, welker leven zeer troosteloos is? En welker monden zijn meer vervuld van klachten dan de hunne? Zoo de staat der Christenheid en der Godzaligheid een staat van zooveel troost is, hoe is het dan met hen dus gesteld?

A n t w o o r d. Dat het volk Gods somtijds zonder troost is, stem ik toe; zij kunnen in het duister wandelen, dat ze geen licht hebben, Jes. 50 : 10. Maar dit komt niet van de Godzaligheid; de genade brengt geen vrucht voort als deze; maar er zijn drie oorzaken waaruit dit ontstaat, namelijk:

Van de zonde van binnen;
Verlating; en
Verzoeking van buiten.

a. Van de zonde van binnen. De heiligen Gods zijn niet geheel geest en geen vleesch, geheel genade en geen zonde; zij bestaan uit tegenover elkander bestaande beginselen; er is licht en duisternis in hetzelfde gemoed, zonde en genade in denzelfden wil, vleeschelijk en geestelijk in dezelfde genegenheden, het vleesch begeert daar tegen den geest, Gal. 5 : 17. En de Heere weet het, de geloovige wordt meer dan al te veel door deze tegenstrijdige begeerten weggerukt; immers zoo was het met den Apostel zelven, Rom. 7 : 21, 23: Ik

vind deze wet in mij, als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt; ik zie een andere wet in mijne leden, welke mij gevangen neemt onder de wet der zonde. En dit was datgene, hetwelk zijnen geestelijken vrede verbrak en zijne ziel met kwellingen en klachten vervulde, gelijk gij ziet in vs. 24: Ik ellendig mensch, wie zal mij verlossen van het, enz.

Zoodat het de zonde is, die den vrede van het volk Gods verstoort; de inwonende begeerlijkheid openbrekende en zich bewegende, moet noodzakelijke kwelling en smarten in de ziel van een geloovige teweegbrengen; iedere zonde hoopt nieuwe schuld op de ziel en schuld vergramt God; en waar de schuld vermeerderd en God getergd wordt, daar kan geen vrede zijn, noch de ziel rust hebben, tenzij dat God nieuwe besprengingen van het bloed van Jezus Christus op de consciëntie doet.

b. Een andere oorzaak hiervan is, dat God hem verlaat: en dit volgt op het voorgaande: God houdt zich somtijds verborgen en bedekt voor Zijn volk. Waarlijk, Gij zijt een God, die zich verborgen houdt, Jes. 45 : 15; Ps. 13 : 1. Maar de reden van Gods verberging is het zondigen der geloovigen: Uwe ongerechtigheden maken eene scheiding tusschen u en uwen God, en uwe zonden verbergen Zijn aangezicht voor ulieden. In den hemel, waar niet gezondigd wordt, kan men het licht van Gods aanschijn niet voor een oogenblik verliezen; en indien de heiligen God hier dienen konden zonder verdorvenheid, zij zouden God genieten zonder eenige verlating; maar dat kan niet wezen, zoolang wij in dezen staat zijn, zullen de overgebleven begeerlijkheden zich bewegen en opwerken, en zal God Zijn aangezicht dan ook verbergen; dit moet noodwendig de ziel kwellen: toen Gij uw aangezicht verbergdet, werd ik verschrikt, Ps. 30 : 8. Het licht van Gods aanschijn schijnende op de ziel, is eens Christens hemel aan deze zijde des grafs. En daarom is het geen wonder, indien het verbergen van Zijn aangezicht door de ziel aangemerkt wordt als een van de dagen der helle: zoo was het met David, Psalm 116:3, „De banden des doods hadden mij omvangen en de angsten der hel hadden mij getroffen; ik vond benauwdheid en droefenis.”

c. Een derde oorzaak van die kwelling en klacht, die de hoogte van eens Christens geest bespringt, is de verzoeking des satans, Matth. 13 : 39. Hij is de groote vijand der heiligen en hij benijdt hen die rust en troost, waarmede hunne harten vervuld zijn, wanneer de consciëntie door schrik en vreeze wordt aangevochten; ofschoon hij weet, dat hij haren vrede niet kan uitroeien, evenwel tracht hij dien te verstoren. Gelijk de zalige Geest Gods eerst een heiligmaker is en dan een trooster, werkende genade en vrede; zoo is deze vervloekte geest eerst een verzoeker en dan een plager, eerst bewegende tot zonde en dan beschuldigende om die zonde: en dit is zijne gestadige practijk op de geesten van Gods volk: hij kan niet verdragen, dat ze leven zouden in het licht van Gods aanschijn, daar hij zelf veroordeeld is tot de eeuwige uiterste duisternis.

Zoo ziet gij dus van waar het komt, dat het volk van God dikwijls geraakt onder angsten en benauwdheden; het ontstaat alles uit deze drie bronnen: de zonde van binnen, verlaten en verzoeking van buiten. Ingeval een geloovige God kon dienen zonder zonde, en God genieten zonder onttrekking, en de satan wederstaan zonder verflauwing, zoo kon hij vrede en troost genieten zonder droefheid; men moet zonder ophouden hiernaar trachten, maar het zal nergens volkomen verkregen worden, dan in den hemel. Evenwel, zoover als de genade een heerschend beginsel in het hart heeft, en zoover als de kracht der Godzaligheid geoeffend wordt in dit leven, zoover is de conditie van een kind Gods een staat van vrede; want het is een ontwijfelbare waarheid, dat de vrucht der gerechtigheid vrede zal zijn. Maar ofschoon het volk Gods weinig van dezen troost in dit leven ervaart, evenwel

Ondervinden zij het in den dag des doods: genade en heilichheid zal ons dan worden toegediend, en die bediening zal vrede zijn. Een geloovige heeft een dubbele fontein van troost, ieder in zichzelf de ziel lesschende in de stervensure; de eene is van boven, de andere heeft hij van binnen. De fontein, die troost van boven doet vloeien, is het bloed van Christus, gesprengd op de consciëntie; de fontein, die troost van binnen opgeeft, is de oprechtheid van zijn hart in Gods dienst. Wanneer wij op ons doodbed liggen en terug kunnen zien

op onze betrachtungen, en het beginsel, dat in ons gelegd is, en daar bevinden dat die waarheid en oprechtheid door al die godsdienstige oefeningen heen loopt, dit moet noodzakelijk zeer troostelijk wezen; zoo was het met Hiskia: gedenk Heere, dat ik voor Uw aangezicht in waarheid gewandeld, en wat goed is in Uwe oogen, gedaan heb met een volkomen hart, Jes. 38 : 3.

Niets maakt een doodbed zoo ongemakkelijk en hard als een leven, dat in den dienst der zonde versleten is; en niets maakt een doodbed zoo zoet en zacht als een leven, dat in den dienst van God en Christus is doorgebracht. Of neemt aan, dat het volk Gods dien troost dan ook niet zou ontmoeten, echter

Zullen zij die zeker vinden na den dood; zoo de tijd geen van deze vruchten tot rijpheid brengt, de eeuwigheid zal het doen; genade in haar tijd, zal glorie zijn in eeuwigheid; heilichheid nu, zal dan gelukzaligheid zijn, wat iemand ook zaait in deze wereld, dat zal hij zekerlijk maaien in de volgende, Gal. 5 : 7 en 6 : 8. Die in zijn eigen vleesch zaait, zal uit het vleesch verderfenis maaien; die in den geest zaait, zal uit den geest het eeuwige leven maaien. Als de zonde zal eindigen in droefheid en ellende, dan zal de heilichheid eindigen in vreugde en heerlijkheid; wel gij goede en getrouwe dienstknecht, ga in in de vreugde uws Heeren, Matth. 25:23. Wie deel heeft in de genade van Christus, en het leven Christi uitdrukt in deze wereld, zal deel hebben in de vreugde van Christus in het toekomende; en die vreugde is eene onuitsprekelijke en heerlijke vreugde, 1 Petr. 1 : 8. Ziet hier is de vrucht der Godzaligheid: zeg nu, of er niet genoeg in den godsdienst is, om ons te verbinden tot geheele Christenen, hetzij wij voordeel of troost beoogen.

IV. Hoe volkomen dragen de goddeloozen zichzelf op aan hunne lusten? En zullen wij zoo niet doen aan den Heere Christus? Zij geven zichzelf over aan de gemakkelikheden der zonden, zonder eene uitzondering; zij zijn zondaars in volkomenheid; en zullen wij zulke heiligen niet wezen? Zij loopen en verslappen niet in den dienst van hunne begeerlikheden; en zullen wij verflauwen en kruipen in den dienst van

Christus? Zullen de dienstknechten der verdorvenheid hunne ooren aan de deurposten der zonde laten doorboren ten bewijze van hunnen geheelen en gestadigen dienst; en zullen wij onszelven niet overgeven aan den Heere Christus, om voor eeuwig de Zijnen te wezen? Zullen anderen een verbond met dood en hel maken, Jes. 28 : 15; en zullen wij onszelven niet toevoegen in een eeuwig verbond, dat niet zal vergeten worden, Jer. 50 : 5. Zullen zij meer moeiten op zich nemen, om hunne zielen te verdoemen, dan wij om de onze te behouden en haasten tot de plaats der wraak, dan wij tot de kroon der gerechtigheid? 2 Tim. 4 : 8. Wat oordeelt gij het best, eeuwig zalig of eeuwig verdoemd te wezen? Wie houdt gij voor den besten meester, God of den duivel? Christus of uwe wellusten? Ik weet, dat uw besluit zal zijn aan Christus' zijde. Och dan! wanneer anderen hunne lusten dienen met geheel hun hart, dient gij dan Christus met geheel uw hart; als het hart der menschen in hen vol is om kwaad te doen, laat dan veel meer het hart der kinderen Gods in zich vol wezen om goed te doen, Pred. 8 : 5, Jer. 3 : 5.

V. Als gij geen geheel Christen zijt, zult gij nooit in staat wezen, om getroost voor God te verschijnen, noch te staan in het oordeel van dien laatsten en grooten dag: want dit treurig argument zal ieder huichelaar doen verstommen: indien Mijne geboden niet heilig, rechtvaardig en goed waren, waarom naamt gij ze dan aan? Indien ze heilig, rechtvaardig en goed waren, waarom gehoorzaamdet gij ze dan niet? Als Jezus Christus niet waard was genoten te worden, waarom beleedt gij Hem dan? Was Hij 't waardig, waarom hingt gij Hem dan niet aan en verbondt u met Hem? Als Mijne ordonnantiën niet ingesteld waren om zielen te bekeeren en zalig te maken, waarom hieldt gij er u dan onder, en rust in die betrachtingen? Of indien zij het wel waren, waarom onderwierpt gij u dan niet aan de kracht daarvan? Zoo de godsdienst niet goed was, waarom beleedt gij die dan? Was hij goed, waarom beleefdet gij hem niet? Vriend, hoe zijt gij hierin gekomen, geen bruiloftskleed aanhebbende? Zoo het geen bruiloftsfeest was, waarom kwaamt gij dan op de uitnoodiging? Was het een bruiloftsfeest,

waarom kwaamt gij dan zonder bruiloftskleed? Matth. 22 : 12.

Ik zou een huichelachtig belijder van het Evangelie maar vragen, wat hij in dien dag wil antwoorden? Zekerlijk, gij berooft uzelf van alle mogelijkheid van verantwoording, in den dag van Gods rechtvaardig oordeel: er wordt gezegd van den man, die geen bruiloftskleed aan had, dat toen Christus kwam en hem onderzocht, dat hij dadelijk verstomde: die genadeloos is in den dag der genade, zal sprakeloos zijn in den dag des oordeels; Christus te belijden, zonder een hart om met Christus te vereenigen, zal onze ziel onverschoonlijk laten, en onze verdoemenis onvermijdelijk, en ondragelijker doen zijn.

- Dit zijn de beweegredenen om op dezen plicht aan te dringen: en och! dat God ze op uwe consciëntie thuis wilde brengen, dat gij niet een oogenblik langer met een half werk het durfde laten berusten, of met maar iets van het Christendom te hebben, maar dat gij geheele Christenen mocht worden! *V r a a g.* Maar wellicht zult gij zeggen: hoe zal ik doen? Wat middelen zal ik gebruiken, om het rechte werk der bekeering in mijn hart te krijgen, teneinde ik niet langer bijna, maar geheel een Christen mag wezen?

A n t w o o r d. Ik zal u hiertoe drie regelen van besturing terneder stellen, inplaats van vele, om u in dezen grooten plicht behulpzaam te zijn, en zoo dit werk aan Gods zegen overlaten.

Ten eerste. Breekt allen valschen vrede der consciëntie af; dit is des duivels keten om de ziel van het zoeken naar Christus af te houden. Gelijk er een vrede Gods is, zoo is er ook een vrede des satans; maar zij zijn gemakkelijk te onderscheiden, want zij zijn elkander zoo ongelijk als hemel en hel, het licht en de duisternis.

De vrede Gods komt voort uit een werk der genade in de ziel en is de vrede van een wedergeboren staat; maar de vrede des satans is de vrede van een onwedergeboren staat, het is de vrede des doods. In het graf, zegt Job, is vrede, daar houdt de booze op van beroering, Job 3 : 17, zoo is het met eene ziel die dood is in zonden; ze is vol vrede, de booze beroert zich niet.

De vrede Gods in de ziel, is een vrede, die door wegneming van de schuld ontstaat, door de genade der rechtvaardigmaking, Rom. 5 : 1: „Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onzen Heere Jezus Christus.” Maar de vrede des satans in de ziel ontstaat en wordt gevoed door eene verdooving van den geest, en eene ongevoeligheid der schuld op de consciëntie.

De vrede Gods is een vrede van zonde, die het hart er tegen versterkt: de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uwe harten en zinnen bewaren in Christus Jezus, Filipp. 4 : 7. Hoe meer er van dezen vrede in de ziel is, hoe meer de ziel tegen de zonde versterkt is. Maar de vrede des satans is vrede in de zonde. Wanneer een sterk gewapende zijn hof bewaart, zoo is al, wat hij heeft, in vrede, Luk. 11 : 21. De vrede der heiligen is een vrede met God; des zondaars vrede is een vrede met de zonde, maar niet met God; en dit is een vrede, die liever verbroken dan bewaard mocht worden; het is een valsche, een gevaarlijke en een verderfelijke vrede. Broeders, de dood en het oordeel zal allen vrede der consciëntie, die niet door Christus in de ziel gewrocht is, verbreken: die vrede is alleen bestendig, welke de vrucht is van het bloed der besprenging; als Hij stilt, wie zal dan beroeren? Job 34 : 29. Waarom zoudt gij dan dien vrede bewaren, dien de dood zal verbreken? Wie zou gevonden willen worden in eene gerustheid, die de helsche vlammen hem zouden uitbranden? En nochtans, hoe velen reizen er naar de hel, door het dwaze paradijs van een gewaanden vrede.

Och! breekt dezen vrede af! want wij kunnen geen vrede met God in Christus hebben, zoolang deze vrede in onze harten blijft. De Heere Christus geeft geen vrede aan hen, die dien niet zoeken; en die niet ziet dat hij hem noodig heeft, die zal hem niet zoeken; die in vrede is met zijne lusten, weet niet dat hij den vrede van Christus behoeft. De zondaar moet over zijne zonden verwond worden, en beroering hebben eer Christus zijne wonden zal heelen, en vrede geven.

Ten tweede. Tracht naar een doorzettend werk der overtuiging; iedere overtuiging kan het niet doen; de bijna-Christen heeft ook zijne overtuiging, zoowel als de ware

Christen; anders zou hij nooit zoo ver gekomen zijn; maar het zijn geen ware en oprechte overtuigingen, of anders zou hij 't daar niet bij laten steken. God wil de ziel waarlijk gevoelig hebben van de bitterheid der zonde, eer ze smaken zal de zoetheid der genade. De ploeg der overtuiging moet er over gaan, en diepe voren in het hart maken, eer God het kostelijke zaad der genade en des troostes er in zaaien wil, opdat het eene diepte van aarde mag hebben om op te wassen. Dit is altoos en ten allen tijde Gods manier; eerst een mensch zijne zonden, en dan zijn Zaligmaker te toonen; eerst zijn gevaar, en dan zijn Verlosser; eerst zijne wonden, en dan zijne genezing; eerst zijne snoodheid, en dan zijne gerechtigheid. Wij moeten eerst kunnen roepen: onrein, onrein, en weenen over dengene, dien wij doorstoken hebben; en dan opent Hij een fontein, waarin Hij ons van zonde en ongerechtigheid wil wasschen, Zach. 12 : 4, vergeleken met Zach. 13 : 1. Het is een heerlijke plaats, die er staat in Job 33 : 27, 28: Hij aanschouwt den mensch, en als iemand zegt: ik heb gezondigd en het recht verkeerd, hetwelk mij niet heeft gebaat, Hij zal zijne ziel verlossen van 't verderf, zoodat zijn leven het licht aanschouwt. De zondaar moet de onvoordeeligheid van zijne ongerechtigheid zien eer hij baat zal vinden bij Christus' gerechtigheid. De Israëlieten werden eerst gestoken van de vurige slangen, en toen werd de koperen slang opgezet, Num. 21 : 6, 7, 8. Efraïm moest eerst ten volle overtuigd wezen, eer Gods ingewanden over hem rommelden. Zoo was het met Manasse, Paulus, den stokbewaarder, enz., zoodat dit de onveranderlijke manier van God is, als Hij de genade wil werken, te beginnen met de overtuiging der zonde.

Overzulk, och! arbeit toch naar volle overtuiging; en er zijn drie dingen, van welke wij bijzonder overtuigd moeten wezen:

1. Weest overtuigd van het kwaad der zonde, en de onreine en gruwelijke natuur derzelve; ze is het grootste kwaad in de wereld, ze beledigt God, ze wondt Christus en bedroeft den Heiligen Geest, en bederft de kostelijke ziel; alle andere kwaden zijn hierbij niet te noemen. Broeders, hoewel zonde te doen het slimste werk is, de zonde nochtans

te zien, is het beste gezicht; want de zonde ontdekt in hare snoodheid, verwekt eene begeerte naar Christus in zijne volheid. Maar bovenal, tracht overtuigd te wezen van de schadelijkheid van een kwaad hart, wat een gruwel het is voor God, en hoe het een verderf over de ziele brengt. O, denkt dikwijls aan des huichelaars hel.

2. Weest overtuigd van de uiterste onmacht en het onvermogen, van al wat beneden Christus Jezus staat, om u eenig heil voor uwe ziel in dit geval toe te dienen. Alle dingen, behalve Jezus Christus, zijn nietige medicijnmeesters; betrachtelingen, plichten, gebeden, tranen, eigengerechtigheid, baten in deze gelegenheid niet; zij stellen ons den reiziger van Thema gelijk, die op de misleiding van zulke gangen beschaamd wederkeeren, Job 13 : 4; Job 6 : 19, 20.

Ach! het is eene oneindige gerechtigheid, die voor ons voldoen moet; want het is een oneindig God, die door ons beleedigd is. Als uwe zonden ooit vergeven worden, het moet eene oneindige barmhartigheid zijn, die ze u al zal kwijtschelden; zoo gij ooit met God verzoend zult worden, het moet geschieden door oneindige verdiensten; zoo ooit uw hart veranderd en uw staat vernieuwd zal worden, het is eene oneindige kracht, die het moet uitvoeren; en zoo ooit uwe ziel der hel zal ontkomen en ten laatste behouden worden, eene oneindige genade moet het doen. In de gemelde drie dingen bestaat eene goede en oprechte overtuiging; en waar de Geest Gods deze ware overtuiging werkt, is het einde eene zuivere en gezonde bekeering; want door deze middelen wordt de ziel gebracht onder eene rechte gestalte, om den Heere Christus te ontvangen.

Gij moet weten, dat een zondaar nimmer tot Christus kan komen: want hij is dood in zonden, hij staat in vijandschap tegenover Christus, en is een vijand van God en van de genade Gods; maar er zijn zekere hoedanigheden, die tusschen de ziel, daar ze dood is in zonden, en het werk der bekeering en vereeniging met Christus inkomen, waardoor de ziel bekwaam gemaakt wordt om den Heere Jezus Christus te ontvangen. Want niemand wordt onmiddellijk uit zijn dooden staat overgebracht, en gemaakt, dat hij gelooft in

Jezus Christus; er zijn eenige hoedanigheden, die er tusschenbeide komen; nu, ware overtuigingen zijn de rechte hoedanigheden om den zondaar Christus te doen ontvangen; want Hij kwam niet om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekeering; dat is, zulken die zien, dat ze zondaars zijn, en daardoor in een verloren staat en conditie, Matth. 8 : 12, 13; zoo verklaart het Lukas: de Zoon des menschen is gekomen om te zoeken en zalig te maken, dat verloren was, Luk. 19 : 10. Hij is gezonden en gezalfd, om te verbinden de gebrokenen van harte, en om de treurigen te troosten, Jes. 61 : 1, 2.

Zoo gij dan als Christenen gevonden wilt worden, och, zoek dan ware overtuigingen te verkrijgen; vraagt hen die rechte geloovigen zijn, en zij zullen u zeggen: hadden zij geen overtuigingen gehad, zij zouden nooit naar Christus of naar heiligmaking gezocht hebben; zij zullen u zeggen, dat ze moesten vergaan, als ze niet in hen zelve vergaan waren; dat ze in eeuwige slavernij waren geweest, alleen om hunne geestelijke slavernij; waren ze niet verloren geweest in zichzelf, zij waren geheel verloren geweest in Christus.

Ten derde. Rust nooit in overtuigingen, voordat ze eindigen in bekeering. Hierin gaan veel menschen verloren; zij rusten in hunne overtuigingen en houden die voor bekeering; alsof de zonde vergeven was omdat men ze zag; of, als kon een gezicht van gebrek van genade, het rechte werk der genade zelve wezen.

Het is een aanmerkelijke plaats in Hos. 13 : 13: Efraïm is een onwijs kind, want anders zou hij geen tijd in de kindergeboorte blijven staan. De plaats der kindergeboorte is de baarmoeder; en gelijk het kind uit de baarmoeder voortkomt, zoo wordt de bekeering uit de baarmoeder der overtuiging geboren; als nu het kind tusschen de baarmoeder en de wereld blijft staan, dan is het gevaarlijk, en het leven van de moeder en het kind is in gevaar; zoo is 't wanneer een zondaar rust in overtuigingen, en niet verder gaat, maar in de kindergeboorte blijft steken; het is zeer gevaarlijk, en 't stelt het leven der ziel in gevaar.

Als gij dan in een of anderen tijd onder overtuigingen zijt, wacht u dan om in dezelve te rusten: staat niet lang in de

plaats der kindergeboorte; schoon het waar is, dat overtuiging de eerste stap tot bekeering is, evenwel is het de bekeering zelve niet; een mensch kan zijne overtuigingen tot in de hel met zich mede nemen.

Wat is het, dat een arm schepsel zoo ontstelt als hij komt tot sterven, dan dit: Ik heb mijne overtuigingen niet voortgezet; op zulk een tijd was ik overtuigd van zonde; maar ik ging in 't gezicht van mijne overtuigingen daarin voort; in die predikatie was ik overtuigd van zulk eenen plicht, maar ik zette de overtuiging af; ik was overtuigd van mijn gebrek aan Christus, en van Christus' gewilligheid om te vergeven en zalig te maken, maar helaas! ik volgde die overtuiging niet op.

Broeders! gedenkt dit: Overtuigingen in den wind geslagen, is het kwaadste gezelschap op het doodbed. Er zijn in 't bijzonder twee zaken, die boven alle andere het doodbed zeer troosteloos maken:

a. Voornemens en beloften, die niet volbracht zijn.

b. Overtuigingen, die men veracht en niet voortgezet heeft.

Wanneer men een voornemen heeft, om met Christus te sluiten, en men voert dat echter niet uit; en als men overtuigd is van zonde of eenigen plicht, en men volgt die overtuigingen niet op; och! dit zal ten laatste ons kwetsen en verwonden.

Derhalve dan: is de Geest des Heeren in u begonnen te werken? Zijt gij dan ooit van het kwaad der zonde, van de ellende van een natuurlijken staat, van de onmacht van alle dingen onder den hemel, om te helpen, van de volheid en gerechtigheid van Jezus Christus, van de noodzakelijkheid om op Hem te rusten tot verkrijging van genade en vrede, heiligmaking en zaligheid, overtuigd geweest? Zijt gij ooit wezenlijk van deze dingen overtuigd geweest? Och! zoo lief dan als gij uwe zielen hebt, zoo zeer gij ooit hoopt ten laatste zalig te worden en God eeuwig te genieten, zoo bedien u van deze overtuigingen en zijt verzekerd, dat gij er niet in rust, voordat ze tot eene volle vereeniging met den Heere Jezus Christus zijn opgeklommen en alzoo eindigen in een ware en volkomen bekeering. Zoo zult ge niet alleen bijna, maar ook geheel een Christen wezen.

INHOUD

EERSTE VRAAG:

Hoe ver iemand kan gaan in den weg ten hemel en nochtans maar bijna een Christen kan zijn?

	Bladz.
Het oogmerk van dit hoofdstuk	9
De samenhang van den tekst met het voorgaande	10
De zin en meening van de woorden	12
Twee dingen van gansch ernstige overdenking, die hieruit ontstaan	13
Drie dingen vooropgesteld	13
1. Dat er in deze leer niets is, waaraan zwakke Christenen zich hebben te ergeren.	13
2. Schoon velen als zij al ver gekomen zijn, nochtans te kort schieten, zoo zal evenwel eene ziele die de minste ware genade heeft, nooit te kort komen.	15
3. Die zoodanige waarheden als deze kunnen hooren zonder eenige acht daarop te slaan, in de oprechtheid van hun staat verdacht te houden	15
De leer herhaald en door natuurlijke bewijzen bevestigd	
I. Uit het voorbeeld van den jongeling in het Evangelie, Matth. 16	16
II. Uit de gelijkenis van de maagden, Matth. 25	17
III. Uit Jes. 58 : 2	19
Tot nader vervolg van deze zaak wordt getoond:	
Tot wat hoogte iemand kan komen en echter wanneer alles gedaan is, maar bijna een Christen zijn;	21
dat bewezen wordt	
1. Wijl hij veel kennis kan hebben en nochtans maar bijna een Christen zijn	22
Een tegenwerping hierop beantwoord.	
2. Dat iemand groote en geestelijke gaven kan hebben en nochtans maar bijna een Christen zijn, want:	24
a. Gaven zijn een gewoon werk des geestes	24
b. Gaven zijn ten nutte van anderen.	24
c. 't Is boven de macht van de grootste gaven, het hart te veranderen	26
d. Velen zijn met gaven beladen naar de hel gegaan.	26
e. Gaven kunnen versterven en afgaan	27
Tegenwerping beantwoord	27
3. Hoe iemand zich groot kan voordoen in zijnen godsdienst en veel in zijne uiterlijke plichten van Godzaligheid en nochtans maar bijna een Christen zijn	28